

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Tdo/60/2015
Identifikačné číslo spisu: 6913010592
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Kliment
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:6913010592.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného U. L. pre pokračovací zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami sčasti samostatne, sčasti formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 294 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 28. októbra 2015 v Bratislave dovolanie obvineného U. L. podané prostredníctvom obhajkyne JUDr. Ing. Lindy Kovandovej, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. júla 2014, sp. zn. 3 To 75/2014, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného U. L. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom z 5. júna 2014, sp. zn. 11 T 141/2013 uznal obvineného U. L. vinným v bodoch 1/ - 9/ z pokračovacieho prečinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami sčasti samostatne, sčasti formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 294 ods. 1 Tr. zák. a v bodoch 1/ - 3/, 5/ - 7/, 9/ z pokračovacieho zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami sčasti samostatne, sčasti formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 294 ods. 2 Tr. zák. a to na skutkovom základe uvedenom v rozsudku.

Okresný súd obvinenému U. L. za to uložil podľa § 294 ods. 2, § 37 písm. h/, § 38 ods. 2, ods. 4, § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a 8 (osem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. obvineného zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. obvinenému uložil trest prepadnutia vecí - 1 ks revolver 357 Magnum s odstráneným výrobným číslom a 6 ks nábojov cal. 38 Special, ktorých vlastníkom sa stal štát.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obvinený U. L., proti výroku o vine a treste, a okresný prokurátor, proti výroku o treste. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 31. júla 2014, sp. zn. 3

To 75/2014 podľa § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora i obvineného zamietol.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 31. júla 2014, kedy vo veci rozhodol krajský súd, pričom obvinený od uvedeného dňa uložený trest vykonáva v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice - Šaca.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený prevzal 29. septembra 2014, jeho obhajkyňa prevzala rozhodnutie 25. septembra 2014 a prokurátor prevzal rozhodnutie 18. septembra 2014.

Okresný súd Rimavská Sobota 28. augusta 2015 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného U. L., ktoré podal prostredníctvom zvolenej obhajkyne JUDr. Ing. Lindy Kovandovej, ktorá obvineného obhajovala aj v pôvodnom konaní. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 14. novembra 2014.

V dovolaní uplatnil dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. d/, písm. g/, písm. i/ Tr. por., s odôvodnením, že hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky, rozhodnutia sú založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a rozhodnutia sú založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Dovolanie podal aj z dôvodu podľa § 374 ods. 3 Tr. por., teda konanie na súde prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. obvinený uviedol, že výsluch svedka M. A. na hlavnom pojednávaní bol vykonaný v jeho neprítomnosti, hoci na to neboli splnené podmienky. Tvrdenie o inzultácii svedka z jeho strany nie je podložené. V tom čase sa nachádzal vo väzbe.

Dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g/, písm. i/ Tr. por. videl obvinený v použití agenta - provokatéra, ktorý ho navádzal na spáchanie trestného činu, čo nebolo v súlade s vnútroštátnym a medzinárodným právom. Agent mu pri prvom stretnutí napísal na papier typy zbraní, o ktoré má záujem, navádzal ho na zadovážovanie zbraní, čo vyplýva z prepisov telefonických rozhovorov. Agent pri plnení úloh porušil § 117 ods. 2 Tr. por. Súd sa nevyrovnal s pojmom „policajná provokácia“ a potrebou aplikácie rozsudku Súdu pre ľudské práva vo veci Teixeira de Castro v. Portugalsko, č. 44/1997/828/1034 a judikatúry slovenských súdov, napr. rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. októbra 2012, sp. zn. 5 To 6/2012. Zároveň prvý príkaz na použitie agenta z 13. júna 2012 nebol do 72 hodín potvrdený príslušným súdom, pretože súd potvrdil príkaz s iným číslom a s iným dátumom. V konaní došlo aj k porušeniu § 117 ods. 14 Tr. por., podľa ktorého môže agent plniť úlohy i na území iného štátu. O jeho vyslaní do zahraničia po predchádzajúcom súhlase orgánov štátu, na ktorého území má pôsobiť a na základe príkazu rozhoduje prezident Policajného zboru, ak medzinárodná zmluva neustanovuje iný postup. Súd prvého stupňa sa nevyrovnal s existenciou medzinárodnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Maďarskom o spolupráci pri predchádzaní cezhraničnej trestnej činnosti a v boji proti organizovanej trestnej činnosti. Príslušník polície Maďarska vystupujúci pod menom Z. V. bol agentom v zmysle čl. 1 zmluvy. Podmienky na jeho použitie podľa čl. 15 zmluvy neboli splnené.

Obvinený taktiež namietol, že nikomu inému ako agentovi zbrane nepredal ani neponúkol. S Poliakom, spomínaným v prepise rozhovorov, sa rozprával o zabíjačke, nie o zbraniach.

V závere dovolania navrhol vysloviť rozsudkom porušenie zákona v jeho neprospech, zrušiť uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici a rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota v plnom rozsahu a prikázať súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Samosudca súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania ostatným stranám trestného konania, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté s upozornením, že sa môžu k dovolaniu obvineného vyjadriť v lehote, ktorú im určil. Uvedenú možnosť

využil okresný prokurátor podaním zo 17. septembra 2015.

Vo svojom vyjadrení (č.l. 1339 - 1340) uviedol, že vykonaným dokazovaním sa preukázala nemožnosť aplikácie rozsudku ESĽP vo veci Teixeira v. Portugalsko a naopak použiteľnosť rozhodnutí ESĽP a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v prípadoch, kedy treba rozlíšiť medzi policajnou provokáciou ako činnosťou agenta provokatéra od prípadu skrytej reakcie polície ako výsledku činnosti tzv. agenta kontrolóra. Obvinený bol pred využitím agenta dôvodne podozrivý, že pácha trestnú činnosť v súvislosti s nelegálnou držbou a manipuláciou so zbraňami a strelivom. Tieto skutočnosti vyplývali aj z operatívnych poznatkov polície, legálne získaných telefonických a iných nahrávok a z priznania obvineného zachyteného v zápisnici pri preštudovaní spisu po ukončení vyšetrovania. K agentovi uviedol, že je internou vecou polície Slovenskej republiky a Maďarska, aby použitie agenta dohodli v súlade s čl. 15 zmluvy. Obsah a výsledky dohody garantuje policajný prezident Slovenskej republiky, čo potvrdzuje súhlasným podpisom na podnete justičným orgánom na pribratie agenta. Výsledkom dohody je poskytnutie policajta, ktorému je v súlade s čl. 15 bod 9 zmluvy poskytnutá personálna, organizačná a technická pomoc. Policajt bol vybavený kryciami dokladmi a inštrukciami k svojej činnosti v zmysle interného dojednania policajných orgánov zmluvných strán. Pôsobenie agenta sa viaže na získanie súhlasu podľa čl. 3 ods. 3 zmluvy. Zahraničný „agent“ sa stáva agentom a jeho činnosť je legálna na území Slovenska až po akceptácii a dodržaní postupu justičných orgánov Slovenskej republiky, uvedených v § 117 Tr. por. Súhlas bol daný dozorovým prokurátorom Okresnej prokuratúry Rimavská Sobota, ktorý akceptoval policajné dojednanie použitia zahraničného „agent“, pre neodkladnosť veci rozhodol o jeho použití a podal návrh sudcovi pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica na vydanie príkazu na použitie agenta.

Prokurátor sa stotožnil s postupom samosudcu pri výsluchu svedka T. A., ktorý písomne požiadal o výsluch v neprítomnosti obvineného. Výpoveď svedka prítom nebola jedinou okolnosťou usvedčujúcou obvineného z páchania trestnej činnosti už pred začatím trestného stíhania. Argumenty obvineného považuje za nedôvodné, často účelové a vytrhnuté z kontextu ostatných dôkazov, a preto navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pri predbežnom prieskume zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Dovolanie podal obvinený v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Tr. por. prostredníctvom zvolenej obhajkyne. Zároveň však zistil, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov

dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por.

Obvinený U. L., ako už bolo vyššie uvedené, opieral podané dovolanie v prvom rade o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. podľa ktorého dovolanie možno podať, ak hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal výsluch svedka M. A., ktorého samosudca vypočul na hlavnom pojednávaní v jeho neprítomnosti. Zo spisového materiálu (č.l. 1169) vyplýva, že svedok M. A. skutočne na hlavnom pojednávaní 5. júna 2014 vypovedal v neprítomnosti obvineného. Samosudca tu postupoval v zmysle § 262 Tr. por., nakoľko svedok T. A. požiadal o výsluch v neprítomnosti obvineného, čo odôvodnil dorúčením výhražného listu, ako aj predchádzajúcimi obchodnými aktivitami medzi ním a obvineným, pričom v prípade nevyhovenia jeho žiadosti by vypovedal iba prostredníctvom súdu v Maďarsku. Vylúčením obvineného nedošlo k porušeniu jeho práv, pretože pri výsluchu tohto svedka bola prítomná obhajkyňa obvineného, ako aj náhradná obhajkyňa. Obvinený mal pred opustením pojednávacej miestnosti možnosť obhajkyňi navrhnúť otázky na svedka. Po skončení výsluchu, samosudca obvineného oboznámil s obsahom výpovede svedka T. A., ku ktorej sa obvinený vyjadril a uviedol svoju verziu priebehu udalostí. Námietku obvineného preto považoval dovolací súd za nedôvodnú.

K dovolacím námietkam v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g/, písm. i/ Tr. por.

Na úvod dovolací súd považoval za potrebné poukázať na opakujúcu sa argumentáciu obvineného z konania pred súdom, resp. z odvolacieho konania, pričom krajský súd sa s jeho tvrdeniami, týkajúcimi sa najmä nezákonnosti použitia agenta, existencie zmluvy medzi Slovenskou republikou a Maďarskom, činnosťou agenta - provokátéra, podrobne vysporiadal. Najvyšší súd sa s odôvodnením odvolacieho súdu stotožnil a v plnom rozsahu na neho odkazuje.

Poukazovanie obvineného na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudského práva a najvyššieho súdu vyznieva tendenčne, v snahe aplikovať na svoj prípad úplne iné situácie. Orgány činné v trestnom konaní mali už pred vyžiadaním príslušníka Policajného zboru Maďarska k dispozícii indicie o nelegálnej činnosti obvineného, ktoré sa následne potvrdili. Naopak, pán Teixeira bol k trestnej činnosti vyprovokovaný aktivitou policajtov v utajení prostredníctvom ďalších dvoch osôb. Rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 To 6/2012 sa týkal najmä rozdielu medzi policajnou provokáciou a tzv. „skrytou reakciou polície“, pričom záver súdu bol v neprospech tam uvedeného obvineného a nebolo konštatované podnietenie spáchania trestného činu zo strany orgánov činných v trestnom konaní. Použitie argumentácie najvyššieho súdu na obvineného U. L. by pritom neprineslo iné rozhodnutie vo veci, keďže obvinený konal na základe svojho predchádzajúceho vlastného rozhodnutia a orgány činné v prípravnom konaní len vytvorili podmienky na odhalenie páchatela a zabezpečenie dôkazov. Uvedené podporuje aj výpoveď svedka T. A., ktorého obvinený požiadal o nájdenie kupca pre zbrane. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že pri prehliadke motorového vozidla a domovej prehliadke obvineného bol nájdený revolver ráže 357 Magnum a náboje rôzneho kalibru.

Účelovo vyznievajú aj námietky obvineného ohľadne príkazu na použitie agenta, kedy došlo zo strany sudcu pre prípravné konanie iba k chybe v písaní, keď nesprávne uviedol číslo listu návrhu prokurátora na potvrdenie príkazu namiesto príkazu na použitie agenta.

Dovolací súd nezistil v súvislosti s agentom žiadne pochybenia, ktoré by viedli k zrušeniu rozhodnutí súdov nižšieho stupňa. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. teda nebol daný.

Aj keď obvinený nešpecifikoval, v čom presne videl naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., z obsahu dovolania možno ustáliť predovšetkým spochybňovanie svedeckých výpovedí agenta a svedka T. A. a jeho snahu vyvinúť sa poukazovaním na činnosť agenta, bez ktorého

by nelegálne nekonal.

Ohľadne tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd pripomína, že dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého, prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Za danej situácie potom dovolací súd dospel k záveru, že obvineným uplatnené námietky nie sú spôsobilé naplniť ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci, ako z vyššie uvedeného vyplýva, obvineným uplatnené námietky neboli spôsobilé naplniť ani jeden z uplatnených dovolacích dôvodov, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného U. L. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.